

**A Pécselyi medence (HUBF20014)
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
fenntartási terve**

Csopak
2016

Készítette:

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

8229 Csopak, Kossuth u. 16..

Tel: 06-87-555-260 Fax: 06-87-555-261

E-mail: bfnp@bfnp.hu

Web: <https://www.bfnp.hu>

Acrida Természetvédelmi Kutató BT.

8300 Tapolca, Deák F. u. 7.

Tel: 06-20-34-89-345 Fax: 06-88-785-023

E-mail: kenyeres.zol@gmail.com

Felelős tervező

Vers József

Vezető szakértők

Dr. Bauer Norbert

Dr. Kenyeres Zoltán

Vers József

Közreműködő szakértők

Mészáros András

Dr. Nagy Lajos

Simon Pál

Papp Sándor

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	4
1. A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4 A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.5. Érintett települések	6
1.6. Egyéb védeltségi kategóriák	6
1.7. Tervezési és egyéb előírások	6
2. Veszélyeztető tényezők	8
3. Kezelési feladatok meghatározása	11
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	11
3.2. Kezelési javaslatok	12
3.2.1. Élőhelyek kezelése	12
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	25
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	26
3.2.4. Kutatás, monitorozás	26
3.2.5. Mellékletek	27
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében	31
3.3.1. Agrártámogatások	31
3.3.2. Pályázatok	32
3.3.3. Egyéb	32
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	32
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	32
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	33
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	34

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Pécselyi-medence kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUBF20014
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	866,53 ha
--------------------------------	-----------

1.4 A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 5130 Boróka (*Juniperus communis*)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben
- 6210 Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepes és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*)
- 6240* Szubpannon sztyeppék
- 9150 A *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön
- 91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal*
- 91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens-szel*
- 91M0 Pannon cseres-tölgyesek

*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.2. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelytípusok

- 6110* Mészkedvelő vagy bazofil varjúhájás gyepes (Atyso-Sedion albi)
- 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórét (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)
- 9180* Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői

*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.3. Jelölő fajok

- Leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*)
- Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
- Szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- Gyászscincér (*Morimus funereus*)
- Vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
- Díszes tarkalepke (*Hypodryas maturna*)
- Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)

Hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*)
Közönséges denevér (*Myotis myotis*)

1.4.4. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok

Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
Skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*)
Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)
Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*)

1.5. Érintett települések

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
<i>Veszprém megye</i>		
Barnag	201,24	23,22
Mencshely	131,52	15,18
Pécsely	234,04	27,01
Vászoly	142,85	16,49
Vöröstó	156,88	18,10

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészetekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési terület 49 %-a (424,6 ha) országosan védett, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park része.

Az országos ökológiai hálózati magterület 90,8 %-ban, pufferterület 9,1 %-ban érinti (összesen 100,0 %-ban).

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Pécselyi örkerület Természetvédelmi Kezelési Terve, Pécsely 2003 (Barkóca Természetvédelmi Alapítvány)

1.7.2. Településrendezési eszközök

Barnag község településfejlesztési koncepciója [92/2004.(XI.4.) önk. hat.]
Barnag, szabályozási terv és helyi építési szabályzat [5/2006. (IV. 5.) rend.]
Mencshely, településszerkezeti terv - módosítás [163/2013. (XII. 17.) hat.]
Mencshely község településszerkezeti terve [73/2004.(VIII.10.) önk. hat.]
Mencshely, településszerkezeti terv [77/2010 (VIII. 18.) hat.]
Mencshely, szabályozási terv és HÉSZ - módosítás [14/2013. (XII. 31.) rend.]
Mencshely, szabályozási terv és HÉSZ [10/2010 (VIII.27.) rend.]

Mencshely község helyi építési szabályzata [12/2004.(VIII.13.) önk. rend.]
Pécsely község településfejlesztési koncepciója [30/2004.(III.16.) hat.]
Pécsely Klárapusztja településrészre vonatkozó rendezési terv módosítás [7/2008 (XII.1.) rend.]
Pécsely, településszerkezeti terve [86/2005 (IX. 7.) hat.]
Pécsely, településszerkezeti terv módosítás [21/2008 (III.10.) hat.]
Pécsely, HÉSZ [7/2005. (X. 3.) rend.]
Pécsely, Szabályozási Terv és HÉSZ módosítás [4/2008 (III.12.) rend.]
Vászoly Településfejlesztési koncepció [10/1999.(IV.6.) hat.]
Vászoly Településfejlesztési koncepció [14/2005 (IV. 18.) hat.]
Vászoly Településszerkezeti terv [1/2006. (I. 26.) hat.]
Vászoly (017/5, 017/6, 017/15 és 017/17 hrsz-ú területek), településszerkezeti terv - módosítás 2013 (Teljes területre vonatkozó tervlapot tartalmaz.) [94/2013. (XI. 7.) hat.]
Vászoly Településszerkezeti terv [19/2000.(VII.13.) hat.]
Vászoly, szabályozási terv és HÉSZ - egységes szerkezetben 2013 [1/2006. (II. 10.) rend.]
Vászoly (017/5, 017/6, 017/15 és 017/17 hrsz-ú területek), szabályozási terv és HÉSZ - módosítás 2013 [13/2013. (XI. 22.) rend.]
Vászoly Helyi Építési Szabályzat [1/2006. (II. 10.) rend.]
Vászoly, szabályozási terv és HÉSZ módosítása [7/2009 (VIII.25.) rend.]
Vászoly Helyi Építési Szabályzat [3/2000.(IX.11.) rend.]
Vöröstó község településfejlesztési koncepciója [14/2005.(II.14.) önk. hat.]
Vöröstó község településszerkezeti terve [23/2005 (V. 4.) hat.]
Vöröstó község helyi építési szabályzata [4/2005. (V. 16.) rend.]

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

Az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a körzeti erdőtervek készítésének 2020. december 31-ig szóló ütemtervét, a Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet esetében ez a dátum 2015. A Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet erdőtervének készítése „A földművelésügyi miniszter 45/2015. (VII. 28.) FM rendelete a 2015. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről” lezárult. A Körzetterv az Országos Erdőállomány Adattáron átvezetésre került. E terv alapján az erdőterv határozatok kiadása megkezdődhet. Az új körzeti erdőterv hatálybalépésének ideje 2016. január 1.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

A tervezési területre vonatkozóan az V/1. Bakony-Vértes Vadgazdálkodási Körzet Vadgazdálkodási Terve az irányadó, a területen a vadgazdálkodást a Nagyvázsonyi Kinizsi Vadásztársaság 10 éves vadgazdálkodási üzemterve (hatályos 2007. március 1. – 2017. február 28.) értelmében jogosult végezni.

1.7.5. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

A tervezési terület a 4-2. Balaton közvetlen vízyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységhez tartozik.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H=nagy M=közepes L=kicsi	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A területen belül ható veszélyeztető tényezők				
A04.02	Alullegetetés	M	10	A szubpannon sztyeppék (6240*), a boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben (5130) és a meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) élőhelyeket veszélyezteteti – azok avarosodása és cserjésedése által.
A04.03	Pásztorokodás felhagyása, legeltetés hiánya	L	10	A szubpannon sztyeppék (6240*), a boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben (5130) és a meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) élőhelyeket veszélyezteteti – azok avarosodása és cserjésedése által.
B02.01.02	Erdőfelújítás őshonos fajokkal	H	10	A mageredetű felújítással jellemezhető pannon cseres-tölgyeseket (91M0) veszélyezteteti – homogenizálódásuk által.
B02.02	Nevelővágások és egyéb tisztítások	H	40	A <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150), lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> -erdői (9180*), a pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0) és a pannon cseres-tölgyesek (91M0) fajszerkezetének megváltoztatása által, amelyet a fajok és egyedek szelektálásával kapcsolatos erdőgazdálkodási gyakorlat idéz elő.
B02.03	Erdei aljnövényzet eltávolítása	L	5	A felújítás alatt álló erdőterületeken tapasztalható általános gyakorlat miatt a pannon cseres-tölgyeseket (91M0) és pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -sal (91G0*) veszélyezteteti – fajösszetételük egyszerűsítése által. A faj szintű értékek közül a sárga gyapjasszövő (<i>Eriogaster catax</i>) esetében tekinthető veszélyeztető tényezőnek.

B02.04	Lábonálló és/vagy elfekvő holt faanyag eltávolítása	L	30	Fejlődési és tartózkodási helyük felszámolásával a nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), a nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), a gyászscincér (<i>Morimus funereus</i>), valamint a hegyesorru denevér (<i>Myotis blythii</i>) és közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>) fajok állományait veszélyezteti.
D01.01	Ösvények, burkolatlan utak, bicikliutak	L	1	A tervezési területtel érintkező zártkertek megközelítéséhez kapcsolódik, a jelölő élőhelyekre és fajokra érdemi hatást nem gyakorol.
F03.01.01	Vadak károkozása (túltartott vadállomány)	M	10	A növényzet és a talajfelszín fizikai károsításán keresztül a szubpannon sztyeppék (6240*), a <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150), a lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> -erdői (9180*) és a pannon molyhos tölgyesek (91H0*) élőhelyeket veszélyezteti. A jelölő fajok közül a fenti okokból elsősorban a leánykőkörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) esetében tekinthető veszélyeztető tényezőnek.
G01.02	Túrázás, lovaglás és nem gépesített járművel végzett tevékenység	L	1	Az ilyen típusú taposás és az annak eredményeként létrejövő eróziós veszély főképp Pécsely térségében van jelen, de a jelölő élőhelyekre és fajokra számottevő nyomást nem gyakorol.
G01.03.01	Hagyományos gépjárművel végzett tevékenység	L	1	Felszínbolygatás és az annak eredményeként létrejövő erózió keresztül elsősorban a szubpannon sztyeppék (6240*) élőhely előfordulásait veszélyezteti.
G01.03.02	Terepjárával végzett tevékenység	L	1	A tevékenységből fakadóan létrejövő keréknyomok teljesen növénytelen felszíneket alakítanak ki, melyek mentén a vékony redzina erodálódik. Ez elsősorban a szubpannon sztyeppéket (6240*) veszélyezteti, de zavaró hatása a jelölő növényfaj (leánykőkörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>)) és más érzékeny szárazgyepi fajok esetében is jelentős lehet.
I01	Idegenhonos inváziós fajok jelenléte	L	15	A bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) terjedése a pannon molyhos tölgyeseket (91H0*) és a pannon cseres-tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel élőhelyeket (91M0) veszélyezteti.

K02.01	Fajösszetétel változás, szukcesszió	M	10	A vegetáció szerkezetének megváltozása, avarosodás és cserjésedés által a szubpannon sztyeppéket (6240*), a meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), a boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekén vagy mészkedvelő gyepekben (5130), valamint a faj szintű értékek közül a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a díszes tarkalepke (<i>Hypodryas maturna</i>) állományait veszélyezteti.
K04.05	Növényevők általi károkozás (vadrágás is)	L	5	A részben legeltetés eredetű rágás az élőhelyek közül a meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), a szubpannon sztyeppéket (6240*), valamint a jelölő fajok közül a leánykököröcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) állományait veszélyezteti.
<i>A területre kívülről ható veszélyeztető tényezők</i>				
E03.01	Háztartás hulladék	L	1	Különbél degradációs hatásokon keresztül a szőlőhegyek térségében előforduló meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataikat (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) veszélyezteti.
M01.02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés	M	1	Az élőhelyek mikroklímájának megváltoztatásán keresztül a <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150), a lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> -erdői (9180*), a pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> (91G0*), a pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*) élőhelyeket, a faj szintű értékek közül pedig a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) és a díszes tarkalepke (<i>Hypodryas maturna</i>) állományait veszélyezteti.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Fő célkitűzések:

- A pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeae*val és *Carpinus betulusszal* (91G0*) és pannon cseres-tölgyesek (91M0) területén kerülni kell a nagy kiterjedésű egykorú erdőfoltok kialakulását, a homogén tér- és korszerkezetet pedig javítani kell.
- Hosszú távon az egykorú erdőfoltok kezelésénél előtérbe kell helyezni a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódokat.
- A jelölő erdei élőhelyeken a természetszerű felújításokat kell elősegíteni. Az utóbbiakat akadályozó, nehezítő vagy akár lehetetlenné tevő hatásokat – közöttük a nagyvadállomány kedvezőtlen hatásának – el kell hárítani.
- A területen a jelölő erdei élőhelyek – típusonként külön vizsgált – korosztályszerkezete esetében az idős állományok (80 év fölött) legalább 20%-os arányának biztosítása, továbbá a fekvő- és álló holt fa mennyiségének növelése.
- A sekély talajú meredek lejtőkön kialakult sziklai erdők és molyhos tölgyesek elsődlegesen védelmi rendeltetésűek, a fahasználat kizárólag a védelmi rendeltetésnek történő megfelelés érdekében, annak elősegítése céljából történhet. A fahasználat minimalizálása, egyes területeken pedig teljes elhagyása szükséges. Az ide tartozó állományokat vágáskor nélküli, faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódú erdőként javasolt kezelni.
- A sekély és igen sekély talajú pannon molyhos tölgyesekben (91H0*), valamint a Cephalanthero-Fagion közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150, 9180) a fahasználat (egészségügyi termelés is) minimalizálása, egyes részterületeken elhagyása.

További célkitűzések:

- A területen található feketefenyő elegyes molyhos tölgyes erdőállományok természetes átalakulási folyamatai érvényesüljenek.
  - A gyepek élőhelytípusok fokozódó cserjésedésének megakadályozása cserjeirtással és – amennyiben a hatályos jogszabályok lehetővé teszik – a gyepterületek extenzív legeltetésével (cserjeirtás esetében ellenőrzött módon, cserjesávok meghagyásával, ill. a boróka (*Juniperus communis*)-formációk fenyérekre vagy mészkedvelő gyepekben (5130) területén a boróka kíméletével).
- A területen előforduló xilofág rovarfajok (nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), stb.) és denevérfajok (hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), stb.) állományainak fennmaradása érdekében a csúcsháradt faegyedek, odvas fák kímélete szükséges.
- A leánykököröcsin (*Pulsatilla grandis*) állományait virágzási időben a vadállomány károsításától védeni kell.
- A sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*) védelme érdekében az erdőszegélyek teljes kímélete, a cserjésirtások fajvédelmi szempontokat figyelembe vevő megvalósítása szükséges.

A terület rendeltetése:

- A kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelytípusok és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása.
- A Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve az ennek megőrzését, fenntartását biztosító gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

3.2. Kezelési javaslatok

Az előírások megfogalmazása a Natura 2000 terület kijelölésének alapját szolgáló élőhelyek és fajok védelmi és állomány-megerősítési szempontjainak, valamint a gazdálkodói érdekeknek az együttes figyelembevételével történt.

A javaslatok rendszere a kezelési egységekhez kapcsolt. A kezelési egységek élőhelyi alapon, aktuális Á-NÉR (Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer) térkép foltjaihoz kötötten kerültek meghatározásra. Ez utóbbi zömmel művelési ág szerinti azonosságot is jelent. Azok az élőhelyfoltok, melyekhez azonos kezelési javaslatok rendelendők egy kezelési egységbe kerültek. Ez gyepes esetében 3, erdők esetében 3, szántók esetében 1 kezelési egység meghatározását jelenti. A tervezés alapjaként kezelt élőhelyfoltokat kölcsönösen megfeleltettük a helyrajzi nyilvántartással és a MePAR-blokkrendszerrel. Az egyes kezelési egységekhez tartozó helyrajzi számok listáját és MePAR-blokk kódokat a 3.2.5. b. fejezet táblázata, a helyrajzi szám szintű keresést biztosító részletes táblázatot az elektronikus melléklet tartalmazza.

A kezelési egységekhez kötött intézkedések két szinten kerültek meghatározásra. (1) A jogszabályban megadott módon, kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírás-javaslatok közé csak olyan intézkedések kerültek, melyeket – művelési ágtól függően – a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, az érvényben lévő erdőterv rendelet, a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), vagy a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmaz. (2) A támogatási rendszerbe illeszthető speciális kezelési módok és előírás-javaslatok közé kerültek a természetvédelmi célkitűzéseket kiemelt mértékben szolgáló, önkéntes vállalkozáson alapuló, támogatást magával vonó előírás-javaslatok.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján jelen fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalkozás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

3.2.1.1. Általános, gazdálkodáshoz nem köthető intézkedések

A jelen fenntartási terv céljainak elérését nem veszélyeztető, jogszerű, ill. jogerősen engedélyezett tevékenység korlátozás nélkül folytatható.

A tervezési területen olyan beruházás, mely a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza nem végezhető.

Művelési ág megváltoztatása nem javasolt.

Ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges telep létesítésének engedélyezése nem javasolt.

A tervezési területen bányatelek létesítése nem kívánatos.

Új tervezésű elektromos vezetékek tervezése során előnyben kell részesíteni a földkábelek alkalmazását.

A tervezési területen a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, új nyomvonalú utak kialakítása, földutak stabilizálása, vagy burkolttá alakítása nem kívánatos.

A tervezési terület szabadon látogatható, de annak gyepterületein közösségi, vagy tömegsport-esemény rendezése, valamint technikai jellegű sporttevékenység (különös tekintettel a crossmotorozásra) folytatása nem kívánatos.

3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető intézkedések

1. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE1

(b) Kezelési egység meghatározása: Száraz és félszáraz legelők (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: H3a×OC Köves talajú lejtősztyepek és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja; H4×H3a×P2b Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok, köves talajú lejtősztyepek és galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja; OC×P2b Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek és galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja; P2b×OC Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja; U6×OC×P2b Nyitott bányafelületek, jellegtelen száraz-félszáraz gyepek és galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja; P45×K2×RC Fás legelők, fás kaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek, gyertyános-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: *6240 Szubpannon sztyeppék; 6210 Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*); 5130 Boróka (*Juniperus communis*)-formációk fenyérekreken vagy mészkedvelő gyepekben.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe tartozó területeken a legeltetés és kaszálás, illetve az ezeket megelőző, kiegészítő cserjeirtás a megfelelő használati mód. Az erdőtervi területen található gyepek azonban mindaddig cserjeirtással és kaszálással tarthatók fel, amíg a hatályos jogszabályok az erdei legeltetés tilalmát tartalmazzák.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza. Bizonyos önkéntesen vállalható előírás-javaslatok esetén a 2009. évi XXXVII. törvény VI.

fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) Védelem a tűz ellen alfejezetében található 65. és 66. § betartása is kötelező.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Tárcsázás nem megengedett (GY10)
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet (GY24)
- Felülvetés nem megengedett (GY01)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27)
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29)
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani (GY32)
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34)
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44)
- Március 15. és május 31. között a legeltetés tilos (GY46)
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57)
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67)
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)
- A fás legelő fainak felújítását a megjelenő újulat megőrzésével, vadak és legelő állatok elleni megvédésével biztosítani kell (GY123)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukcióra és élőhelyfejlesztésre vonatkozóan nincs javaslat.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység területén található élőhelyek fenntartása extenzív legeltetés mellett biztosított, ennek érdekében tettük meg a fenti javaslatokat. A kezelési egység területének egy része cserjésedik, az itt megkezdett cserjeirtásokat a jövőben is javasoljuk folytatni az ajánlásokban szereplő feltételek betartása mellett; ez egyben a fás legelő jellegű területek fenntartásához, illetve kialakításához is ajánlott. Egyes területrészek a gyepekben megtalálható számos orchideafaj jelenléte miatt csak korlátozásokkal legeltethetők. Az erdőtervi területen található gyepek hasznosításának is az extenzív legeltetés lenne a legmegfelelőbb módja, ezt azonban a hatályos jogszabályok nem teszik lehetővé.

2. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE2

(b) Kezelési egység meghatározása: Franciaperjés kaszálók és gyomos gyepek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: E1 Franciaperjés rétek; OC×P2b Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek és galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területek extenzív gazdasági hasznosítása javasolt, mivel a természeti értékek fennmaradását lehetővé teszi, illetve biztosítja.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza. Bizonyos önkéntesen vállalható előírás-javaslatok esetén a 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) Védelem a tűz ellen alfejezetében található 65. és 66. § betartása is kötelező.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Felülvetés nem megengedett (GY01)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett (GY02)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY18)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet (GY24)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell (GY31)

- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani (GY32)
- Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 állategység/ha (GY42)
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57)
- A kaszálatlan területet évente más helyen kell kialakítani (GY99)
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103)
- Minden évben tisztító kaszálás elvégzése kötelező (GY105)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a kaszálók fajgazdag élőhelyeinek hosszú távú megőrzését, fenntartását szolgálják. Az ajánlások lehetővé teszik a legeltetést is – ez a legtöbb területrész vonatkozásában a sarjú legeltetését jelenti. Az erdőtervi területen található gyepek mindaddig cserjeirtással és kaszálással tarthatók fel, amíg a hatályos jogszabályok az erdei legeltetés tilalmát tartalmazzák.

3. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE3

(b) Kezelési egység meghatározása: Nádasok, magassásosok, gyékényesek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: B5×B1a Nem zsombékoló magassásrétek és nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincs érintett Natura 2000 élőhely.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe tartozó területek gazdasági hasznosítása nem folyik, fenntartásuk nem igényel beavatkozást.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Legeltetés és kaszálás tilos, a területet kezeletlenül kell fenntartani (GY21)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A javaslatok a kezelési egység területén található vizes élőhely, forrás és környezetének fenntartása érdekében, elsősorban az ott élő kétéltű- és hüllőfajok, valamint az ott költő madárfajok érdekében készültek.

4. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE4

(b) Kezelési egység meghatározása: Szélsőséges termőhelyen élő mész- és melegkedvelő tölgyesek és sziklaerdők (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: L1 Mész- és melegkedvelő tölgyesek; L1×P45×H4 Mész- és melegkedvelő tölgyesek, fás legelők, fás kaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek és erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok mozaikja; L1×RC Mész- és melegkedvelő tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; L1×S4 Mész- és melegkedvelő tölgyesek és erdei- és feketefenyvesek mozaikja; LY2×LY4 Törmeléklejtő-erdők és tölgyes jellegű sziklaerdők, tetőerdők; LY4×L2a Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők valamint cseres-kocsánytalan tölgyesek mozaikja ; K2×RC×S1 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők és ültetett akácok mozaikja; P2b×OC Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja; P45×K2×RC Fás legelők, fás kaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek, gyertyános-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; K2×RC×S4 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők és erdei- és feketefenyvesek mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 9180 Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői; 91H0 Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel; 91M0 Pannon cseres-tölgyesek; *6110 Mészkedvelő vagy bazofil varjúhájás gyepek (*Atysso-Sedion albi*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területeket szélsőséges termőhelyi viszonyok között, ún. határtermőhelyeken álló faállományok borítják, melyek rendkívül sérülékenyek, a gazdasági hasznosításuk veszélyezteti az itt élő fajok és élőhelyek fennmaradását. A kezelési egységben indokolt a teljes korlátozás bevezetése, az érintetlenség biztosítása, kivéve az inváziós gyomfajok megjelenése esetén azok eltávolítását. A kezelési egységben kisebb területfoltok gyepterület művelési ágúak.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat az erdőterv tartalmazza, továbbá a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet. A gyepterület művelési ágú területfoltokra a művelési ág megváltoztatásáig a kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10)
- Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé - a díszes tarkalepke védelmében - legalább 10 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel) (E14)
- Az erdőrészekben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m³/ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása (E21)
- Őshonos fafajú állományok véghasználati során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38)
- A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrészen belül csak kötélpálya, facsúszda, lófogat, állati erővel vont közelítő kerékpár, szán vagy a rakomány emelve történő közelítésére alkalmas más eszköz használata (E42)
- Talajvédelmi rendeltetésű és felnyíló (erdőössztyepp jellegű) erdők esetében a felújítás során a táj- és termőhelyhonos fafajok tuskó- és gyökérsarj eredetű újulatának megőrzése (E61)

- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják (E75)
- Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével (E94)
- A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében (E01)
- A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeleiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, száraló vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódrá való áttérés (E03)
- A természetvédelmi szempontból értékes gyepterületekkel érintkező állományok esetében a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett szélességben erdőszegély kialakítása (E78)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében időbeli korlátozás alkalmazása (E80)
- Faanyag közelítése csak fagyott vagy száraz talajon (E81)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- A talajszinten odúval rendelkező fák kivágása magas tuskó visszahagyásával, az odú megőrzésével (E95)
- A területen szóró, vadetető, sózó nem létesíthető (VA03)

A jelenleg gyep művelési ágú területrészekre a KE1 kezelési egységben megfogalmazott előírás-javaslatok érvényesítendőek.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150), a lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői (9180*), valamint a pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel (91H0*) élőhely-kategóriákba sorolt erdők védelme érdekében kerültek megfogalmazásra, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek hosszú távú fenntartását szolgálják. Kis gazdasági jelentőségű, többségükben igen meredek területeken kialakult, ugyanakkor rendkívül sérülékeny, nehezen megújuló, de kimagasló természetvédelmi értékkel bíró élőhelyek. Az érintett erdők elsődlegesen védelmi rendeltetésűek, a fahasználat kizárólag a védelmi rendeltetésnek történő megfelelés érdekében, annak elősegítése céljából történhet. A fahasználat minimalizálása, egyes területeken pedig teljes elhagyása szükséges. Indokolja ezt az is, hogy a kezelési egységben található faállományok mesterségesen nem újíthatók fel, természetes felújulásuk is

igen hosszú, évtizedeket igénybe vevő folyamat. A hasznosítással járó beavatkozások a terület igen gazdag és ugyanakkor értékes lágyszárú növényzetét, talaját veszélyeztetnék, ezért kerülendők. A többségükben igen meredek lejtőviszonyok között élő állományok szerepe a talaj védelmében is meghatározó, ez is indokolja háborítatlanságuk biztosítását. Több közösségi jelentőségű, odvas, holt fa jelenlétét igénylő rovar és emlősfaj jelenléte indokolja az egészségügyi termelések mellőzését is [pl.: nagy hörcsincér (*Cerambyx cerdo*), skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*), kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*), pisze denevér (*Barbastella barbastellus*)]. Az igen sérülékeny élőhelyen kerülendő a nagyvadállomány koncentrációja, ezért szerepel a szóró, vadetető létesítésének tilalmára vonatkozó javaslat.

5. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE5

(b) Kezelési egység meghatározása: Változatos, kedvezőbb termőhelyi körülmények között kialakult természetes és természetközeli cseres-tölgyesek, gyertyános-tölgyesek, illetve gyepek beerdősülésével kialakult faállományok (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: K2 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek; K2×P8×RC Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, vágásterületek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; K2×RB Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, valamint puhafás pionír és jellegtelen erdők mozaikja; K2×RC Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; K2×RC×S1 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők és ültetett akácok mozaikja; K2×RC×S4 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők valamint erdei- és feketefenyvesek mozaikja; L2a Cseres-kocsánytalan tölgyesek; L2a×P8×RC Cseres-kocsánytalan tölgyesek, vágásterületek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; L2a×RC Cseres-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; L2a×RC×S4 Cseres-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők, valamint erdei- és feketefenyvesek mozaikja; L2a×S4 Cseres-kocsánytalan tölgyesek, valamint erdei- és feketefenyvesek mozaikja; P2b×OC Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja; U11 Út- és vasúthálózat; P45×K2×RC Fás legelők, fás kaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek, gyertyános-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; OC×P2b Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek és galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: *91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal*; 91M0 Pannon cseres-tölgyesek.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a kíméletes, folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok javasoltak az itt előforduló – jelenlegi állapotukban igen magas természeti értéket képviselő – élőhelyek és fajok fennmaradása érdekében. Az spontán erdősüléssel keletkezett, ezidáig nem erdőtervezett faállományok erdőtervezése, és az Országos Erdőállomány Adattárban történő rögzítése, valamint művelési águk gyepről erdőre történő megváltoztatása indokolt.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat az erdőterv tartalmazza, továbbá a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet. A gyepterületfoltokra a művelési ág megváltoztatásáig a kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, szálaló vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés (E03)
- Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel) (E13)
- A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m³/ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása (E16)
- Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolásos közelítésének mellőzése (E35)
- Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5–20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38)
- A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása (E69)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják (E75)
- A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása (E12)
- Erdősztyepp-erdők füves részeinek fenntartó kezelése (E76)
- Természetes, természet szerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése (E33)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják (E75)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)

- A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni (VA02)

A jelenleg gyep művelési ágú területrészekre a következő előírás-javaslatok érvényesítendők:

- Cserjeirtás nem megengedett (GY17)
- Legeltetés és kaszálás tilos, a területet kezeletlenül kell fenntartani (GY21)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő, változatos erdei élőhelyek és az ott előforduló védett, fokozottan védett növény- és állatfajok megőrzése érdekében kerültek meghatározásra. A kezelési egység területén többségében értékes, természetközeli fajkészletű és jó természetességi állapotú erdőállományok találhatóak, melyek kíméletes használata esetén a közösségi jelentőségű élőhelyek, valamint a védett, fokozottan védett fajok fennmaradása biztosított. A gazdasági hasznosítás során kíméletes, az élőhely talajára, lágyszárú növényzetére és állatvilágára a lehetőség szerinti legkisebb károsító hatást kifejtő módszereket kell alkalmazni, illetve a gazdálkodás térbeli és időbeli rendjének meghatározása során az élőhely értékeire, azok fenntartására figyelemmel kell lenni. A felújítógátások során szükséges a megfelelő méretű mikroélőhelyek háborítatlan visszahagyása, hogy ezekből az élőhely a teljes területen helyre tudjon állni a fiatal erdő növekedése során, fajkészlete ezekből visszatelepülhessen. A területen élő védett, fokozottan védett illetve közösségi jelentőségű állatfajok fennmaradása érdekében szükséges a megfelelő mennyiségű odvas illetve holt fa visszahagyása [pl.: nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), gyászscincér (*Morimus funereus*), skarlábogár (*Cucujus cinnabarinus*), kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*), pisze denevér (*Barbastella barbastellus*), stb.]. A kisebb területfoltokon jelenlévő akác továbbterjedését javasoljuk megakadályozni. Javasoljuk elősegíteni a telepített erdei- és feketefenyvesek spontán átalakulását őshonos fajokból álló állományokká. A nagyvadállomány megfelelő szintjének tartása, illetve beállítása fontos tényezője a közösségi jelentőségű élőhelyek hosszú távú fenntartásának, ezért szerepel a javaslatok között az erre vonatkozó is (VA02). A gyep művelési ágú területfoltok jelen állapotukban megfelelnek az erdőállományok feltételeinek, ezt az állapotukat javasoljuk megőrizni erdőtervezésükig, illetve művelési águk megváltoztatásáig. Emiatt nem javasoljuk legeltetéssel történő hasznosításukat, vagy gyep irányába történő visszaállításukat (cserjeirtás tilalma).

6. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE6

(b) Kezelési egység meghatározása: Erdősztyeprétek helyére telepített fenyvesek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: H4×S4 Erdősztyeprétek, felszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok, valamint erdei- és feketefenyvesek mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincs érintett Natura 2000 élőhely.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A feketefenyő állományok spontán átalakulnak őshonos lombos fafajokból álló faállományokká, ezt a folyamatot javasoljuk elősegíteni. Egyes területrészekon természetes záródásiány alakulhat ki, ezeken a foltokon az erdősztyeprétek jellemző növényfajai megtalálják életfeltételeiket. Az inváziós fajok eltávolításán kívül az alacsony záródású foltok nem igényelnek beavatkozást.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat az erdőterv tartalmazza, továbbá a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása (E29)
- Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is (E30)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységben található telepített feketefenyvesek természetes úton átalakulnak őshonos faállományokká, a javaslatokat ennek a folyamatnak az elősegítése érdekében fogalmaztuk meg.

7. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE7

(b) Kezelési egység meghatározása: Felhagyott nyílt bányafelszínek, telephelyek, utak (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: U11 Út- és vasúthálózat.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincs érintett Natura 2000 élőhely.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az általános részben megfogalmazottakon túl további javaslat nem vonatkozik rá.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Az általános részben megfogalmazottakon túl további javaslat nem vonatkozik rá.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Kezelési javaslatok nem kerültek megfogalmazásra.

8. KEZELÉSI EGYSÉG

(a) Kezelési egység kódja: KE8

(b) Kezelési egység meghatározása: Folyamatosan művelésben tartott szántóföldek, extenzív gyümölcsösök (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: T1 egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák; T8 Extenzív szőlők és gyümölcsösök

Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincs érintett élőhely Natura 2000 élőhely.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységben szántóföldi művelés, illetve gyümölcsstermesztés folyik, mely nem veszélyezteti a közösségi jelentőségű fajokat és élőhelyeket.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A jelenleg szántó művelési ágú területre kötelező érvényű előírások nem vonatkoznak. A javasolt művelési ág váltást követően a gyepekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos (SZ22)
- A növénytermesztéssel kapcsolatos technológiai munkálatok során bármilyen depóniát csak szántókon lehet létrehozni, és ott legfeljebb 2 hónapig lehet tárolni (SZ09)
- A parcella szélein legalább 6 m széles növényvédő szer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni (SZ15)
- Természetbarát gyepesítés, termőhelytől függően üde rét vagy száraz gyep kialakulásának elősegítése. Tájidegen magkeverék használata tilos, csak a termőhelyre jellemző őshonos fajok vethetők (SZ67)

A gyepesítés-természetes gyepesedés után, a művelési ág megváltoztatását követően, az előírás javaslatok megegyeznek a KE2 kezelési egységben megjelöltekkel.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén javasolt a szántó végleges felhagyása és művelési ág megváltoztatása gyeppe. A gyepesítés történhet spontán felhagyással, vagy magvetéssel felülvetéssel.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megfogalmazottakon túl – nem adhatók.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok azt szolgálják, hogy a zárványként értékesebb élőhelyek közé ékelődő, intenzívebben kezelt területeken folyó gazdálkodás a lehető legkisebb mértékben veszélyeztesse a környező élőhelyek életközösségeit.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

A szántóterületek, gyümölcsösök felhagyásával a jelenleginél értékesebb élőhelyek jöhetnek létre.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Intézkedéseket a legalább „C” reprezentativitású fajokkal kapcsolatban fogalmaztunk meg.

Leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*)

Állományainak megőrzése a faj élőhelyeinek megőrzésével biztosítható. Legfőbb potenciális veszélyeztető tényezőnek a túlzott legelés, vadragás, valamint a mindkettőhöz kapcsolódó taposás számít.

Nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), gyászcincér (*Morimus funereus*)

A fajok állományainak védelmét a vegyes korú erdőrészek fenntartása, tarvágások mellőzése, idős faegyedek kímélete, sérült és kidőlt fák helyszínen hagyása biztosíthatja.

Díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)

A faj összetett fejlődésmenete miatt állományai fokozottan érzékenyek az élőhelyek megváltozására. Magyarországon a karszbokorerdei ökotípusának állományai sok helyütt visszaszorulóban vannak. Elsősorban a túltartott vadállomány, intenzív taposás vezethet lokális eltűnéséhez.

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)

Fajvédelme elsődlegesen élőhely-megőrzéssel, a lárvák fő táplálkozási helyét jelentő kökény (*Prunus spinosa*) és galagonya fajok (*Crataegus* spp.) egyedeinek megtartásával biztosítható.

Hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*)

A faj védelme szempontjából kiemelten fontos a lábonálló és/vagy elfekvő holt faanyag megtartása az erdőterületeken.

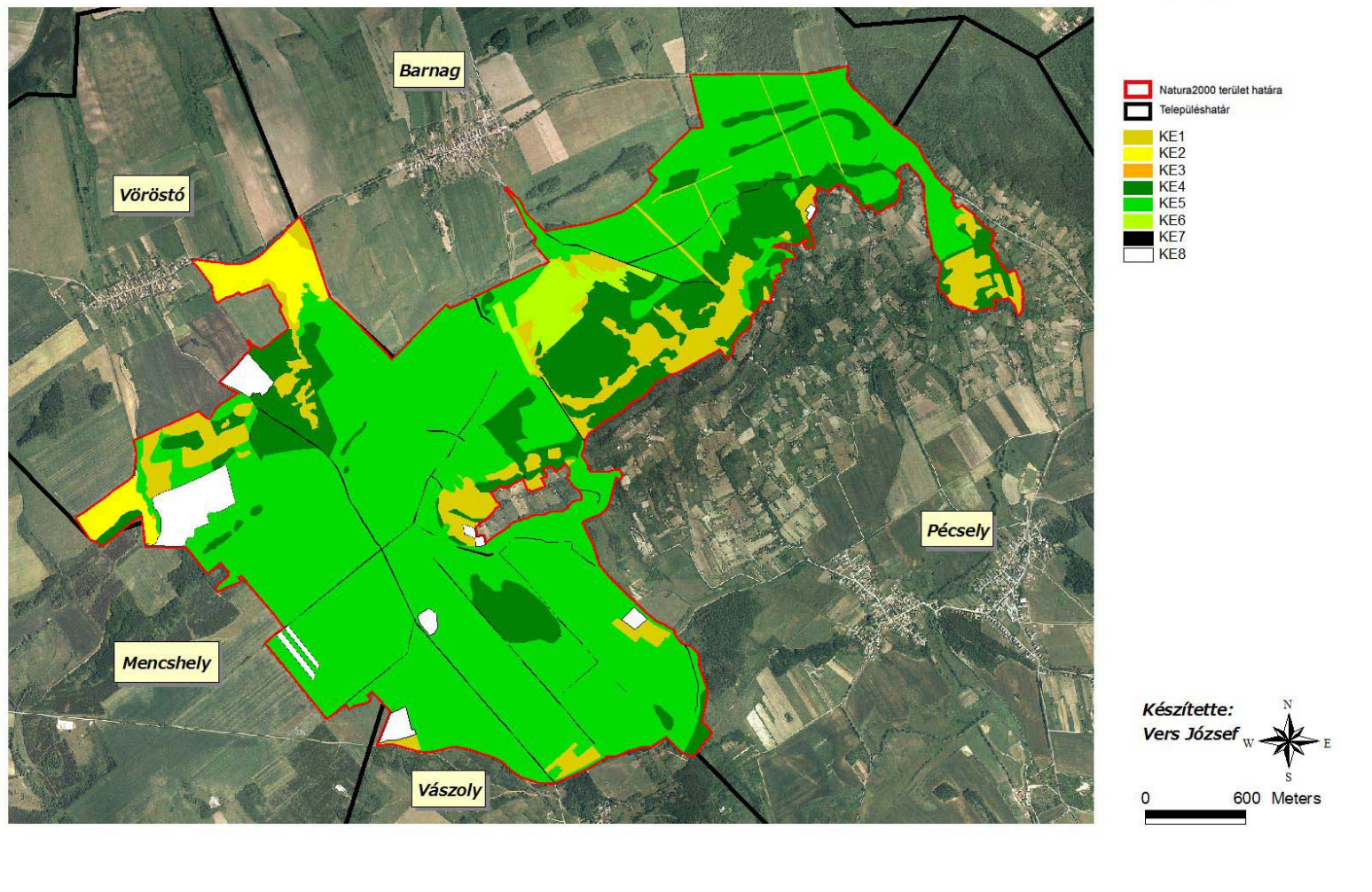
3.2.4. Kutatás, monitorozás

A közösségi jelentőségű élőhelytípusok Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) alapján végzett monitorozása javasolt. Indokolt volna a jelölő fajok közül a leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*), a nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*), a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), a díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*), a sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*) és a hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*) állományméretének rendszeres nyomon követése – hároméves gyakorisággal, a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) mintavételi módszertana szerint. A tervezési területhez tartozó új mintavételi hely felvételét az országos monitorozó program mintavételi helyei közé nem javasoljuk.

3.2.5. Mellékletek

3.2.5.a. A tervezési terület kezelési egységeinek térképe

3.2.5.a. A Pécselyi medence (HUBF20014) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve 2016
A tervezési terület kezelési egységeinek térképe

3.2.5. b. A kezelési egységekhez kötött intézkedések hrsz és MePAR megfeleltetése

Kezelési egység	Érintett ingatlanok (hrsz.)	Érintett MEPAR-blokkok
KE1	Barnag 058; 060; 064/2; 064/5; 064/5; 064/7; Pécsely 050/6; 065/10; 065/11; 065/2; 065/6; 065/7; 065/9; 070/15; 072/1; 072/2; 075/5; 083/3; 083/5; 086/2; 088/2; 092/1; 092/2; Vászoly 07/3; 09/5; 09/6; 09/7; Vöröstó 070/1; 070/6; 074/1; 074/2; 088/2; 093/1; 093/5; 093/6; 097	X3ELP-X-12; X4ELT-3-12; X62TT-Y-12; X6A0P-A-12; XCY6P-C-12; XDKCJ-Y-12; XF40P-D-12; XF6DP-V-12; XF8TP-C-12; XFA0P-L-12; XFELP-A-12; XKQ0T-7-12; XL2TT-D-12; XM0DT-X-12; XM2TT-E-12; XPVTP-7-12; XQ0DP-X-12; XQ8TP-M-12; XQDDP-C-12; XQJ0P-3-12; XW2TP-L-12
KE2	Mencshely 015/6; Vöröstó 07/10; 070/8; 088/2; 093/4; 093/5	X4DDP-Q-12; XCY6P-C-12; XFFTP-K-12; XNY6P-N-12; XPVTP-7-12; XQ0DP-X-12
KE3	Mencshely 015/6	XCY6P-C-12
KE4	Barnag 058; 060; 064/2; 064/5; 064/7; Mencshely 015/2; 018; Pécsely 050/6; 050/7; 050/8; 063/2; 063/3; 063/5; 063/6; 065/10; 065/11; 065/2; 065/4; 065/7; 065/8; 065/9; 070/15; 070/16; 072/1; 072/2; 074/2; 075/2; 075/5; 083/1; 083/3; 083/4; 083/5; 088/2; 091/1; 091/2; Vászoly 011; Vöröstó 0100/2; 070/1; 070/9; 074/2; 074/2; 093/6; 097	X3ELP-X-12; X4ELT-3-12; X51LP-L-12; XCY6P-C-12; XF40P-D-12; XF8TP-C-12; XFA0P-L-12; XFLDP-9-12; XKQ0T-7-12; XL2TT-D-12; XM2TT-E-12; XQ0DP-X-12; XQ8TP-M-12; XV40P-T-12
KE5	Barnag 058; 060; 064/1; 064/2; 064/4; 064/5; 064/7; 074/1; 074/2; 076/1; 076/2; Mencshely 015/2; 015/3; 015/6; 015/8; 015/9; 016; 018; 020; 021; 024/7; 024/8; 025; 026; Pécsely 050/2; 050/9; 051; 063/1; 063/5; 063/6; 065/2; 065/4; 065/8; 065/9; 068; 070/16; 070/17; 072/1; 072/2; 074/1; 074/2; 075/2; 075/4; 078/1; 078/2; 078/3; 080/1; 080/2; 083/3; 083/4; 088/2; 089; 091/1; 092/1; 092/2; 092/3; 093; Vászoly 011; 013; 07/3; 07/4; 09/1; 09/2; 09/4; 09/5; 09/6; 09/7; Vöröstó 0100/2; 07/1; 070/1; 070/2; 070/7; 074/1; 074/2; 093/5; 093/6; 097; 099	X3ELP-X-12; X4ELT-3-12; X51LP-L-12; X6A0P-A-12; XCY6P-C-12; XDKCJ-Y-12; XF40P-D-12; XFMLP-J-12; XFNTTP-R-12; XFQ0P-1-12; XKQ0T-7-12; XL2TT-D-12; XQ0DP-X-12; XV40P-T-12; XV7LP-J-12
KE6	Barnag 064/2; 064/5; 064/7; 064/5	X3ELP-X-12; XF40P-D-12
KE7	Barnag 059; 063; 064/4; 070; 072; 075; Mencshely 017; 019; 022; 023; 024/6; Pécsely 064; 068; 073; 079; 082; 084; 085; 089; 090; 0101/1; Vászoly 08; 010; 011; Vöröstó 074/2; 094	X3ELP-X-12; X51LP-L-12; X6A0P-A-12; XCY6P-C-12; XF40P-D-12; XFNTTP-R-12; XL2TT-D-12; XQ0DP-X-12; XV40P-T-12; XV7LP-J-12

KE8	Mencshely 015/10; 015/11; 015/6; 015/8; 015/9; 024/3; 024/4; Pécsely 065/6; 086/1; 092/2; Vászoly 07/3; 09/1; Vöröstó 070/2; 070/4; 070/5; 070/6; 070/7; 085/1;085/2	X42TP-T-12; X5J0P-H-12; XCY6P- C-12; XDKCJ-Y-12; XFK6P-2-12; XFNTP-R-12; XH0DP-P-12; XH2TP-6-12; XL2TT-D-12; XQDDP-C-12; XV40P-T-12
-----	--	---

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Pécselyi medence (HUBF20014) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területhez tartozik, így fenntartásával kapcsolatban alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

A tervezési terület 49 %-a (424,6 ha) országosan védett, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park része.

Az országos ökológiai hálózati magterület 90,8 %-ban, pufferterület 9,1 %-ban érinti (összesen 100,0 %-ban).

A tervezési területen előforduló védett fajok és természeti értékek alapján vonatkozik a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény.

A terület erdei zömmel vágásos (80,7 %) és átalakító (11,7 %) üzemmódúak, a faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód 2,6 %-ban van jelen. A tervezési terület erdei zömmel természetvédelmi (51,5 %) és talajvédelmi (13,9 %) rendeltetésűek, de a faanyagtermelő elsődleges rendeltetés is markánsan jelen van (27,1 %). Az erdőterületek zömmel (89,4 %) magántulajdonban vannak, az állami tulajdon (Bakonyerdő Zrt. Balatonfüredi Erdészete, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság) részaránya 9,5 %, a rendezetlen gazdálkodási viszony részaránya 1 %.

A gyepterületek kisebb kiterjedésben, fragmentálisan fordulnak elő, területükön a gazdálkodási formák közül elsősorban a változó intenzitású juhlegeltetés jellemző.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

A tervezési területen az egyszerűsített területalapú támogatásra (SAPS) kijelöltek között – a 269/2007 sz. Kormányrendelet betartása mellett – a következő MePAR-blokkok területére eső földrészletek szerepelnek támogatható területként: X4DDP-Q-12; X4ELT-3-12; X5J0P-H-12; X62TT-Y-12; X6A0P-A-12; XCY6P-C-12; XDKCJ-Y-12; XEY6P-E-12; XF6DP-V-12; XF8TP-C-12; XFA0P-L-12; XFELP-A-12; XFFTP-K-12; XFLDP-9-12; XFNTTP-R-12; XFQ0P-1-12; XH0DP-P-12; XH2TP-6-12; XKQ0T-7-12; XL2TT-D-12; XM0DT-X-12; XM2TT-E-12; XN56T-X-12; XNY6P-N-12; XPVTP-7-12; XQ0DP-X-12; XQ8TP-M-12; XQDDP-C-12; XQJ0P-3-12; XV40P-T-12; XW2TP-L-12 [feltételek a 22/2013. (IV. 8.) és a 23/2013. (IV. 9.) VM rendeletekben].

A tervezési terület gyepterületein a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás – a 269/2007 sz. Kormányrendelet betartása mellett – igénybe vehető [128/2007. (X. 31.) FVM rendelet].

A tervezési terület gyepterületein az agrár-környezetgazdálkodási támogatás horizontális célprogramjai, valamint egyes részterületeken a kedvezőtlen adottságú területek (KAT 19, KAT 20) után járó támogatások igénybe vehetők [61/2009. (V. 14.) és 25/2007. (IV. 17.) FVM rendeletek].

A Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás keretében a tervezési terület erdőtervezett, magántulajdonban lévő erdőterületeire támogatás igénybe vehető [41/2012. (IV. 27.) VM rendelet].

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A Natura 2000 terület természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése a fennálló támogatási rendszerek használatával, ill. azok egyes elemeinek bővítésével biztosítható. A tervezési

területen a fenntartási terv célkitűzéseinek elérése érdekében a támogatások igénybevételi szintjének növelése szükséges, de az élőhelyek jellegéből adódóan ennek esetleges elmaradása sem veszélyezteti alapvetően a terület jelölő értékeinek fennmaradását.

Gyepek esetében a területalapú támogatáson túl az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok extenzív gyepgazdálkodás vagy ökológiai gyepgazdálkodás célprogramjainak lehetőségeit is javasolt igénybe venni, zonális, ill. Magas Természeti Értékű Területek programok kialakítása nem szükséges.

A tervezési terület erdőtervezett, magántulajdonban lévő erdőterületein javasolt a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás igénybe vétele [41/2012. (IV. 27.) VM rendelet].

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területen KEHOP/KEOP, LIFE+/LIFE, ROP vagy Interreg pályázatok megvalósítása nem folyik.

3.3.3. Egyéb

A fenntartási terv megvalósításához egyéb eszköz (állami tulajdonú terület használatba adása, közmunka program, önkéntesek stb.) bevonása nem szükséges.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Alkalmazott kommunikációs eszközök	Időpont	Levelek/hirdetmények/résztevők száma	Címzettek	Igazolás típusa
Honlap	2016.05.17.	1 db honlap	önkormányzat, gazdálkodók, tulajdonosok, vagyongazdálkodók, területhasználók, lakosság, civil szervezetek, érdeklődők	http://bfnp.hu/hu/pecselyi-medence-2
E-mail	2016.05.21.	2 levél	gazdálkodók	visszaigazolás, elküldött e-mail
E-mail	2016.05.21.	2 levél	civil szervezetek	visszaigazolás, elküldött e-mail
E-mail	2016.05.17.	10 levél	hatóságok, államigazgatási szervek	visszaigazolás, hivatalos vélemény VE/UT/NS/A/460/1/2016 VE-09D/EOH/01128-2/2016 VE-V/001/974-2/2016 KTF-11439/2016,3594 VEG/001/03209-2/2016 VEF/001/01222-2/2016 10.087/2/2016
Önkormányzati közzététel	2016.05.19.-06.02.	5 hirdetmény	önkormányzat, gazdálkodók, tulajdonosok, vagyongazdálkodók, területhasználók, lakosság	önkormányzati igazolások 401/120-1/2016 201/291-1/2016 102-2/2016/VOR 23-115/2016

Alkalmazott kommunikációs eszközök	Időpont	Levelek/ hirdetések/ résztvevők száma	Címzettek	Igazolás típusa
Lakossági és gazdafórum	2016.05.31.	10 résztvevő	gazdálkodók, tulajdonosok, vagyongazdálkodók, területhasználók, lakosság	jelenléti ív és emlékeztető
Levél	2016.05.21.	17 levél	gazdálkodók	feladóvevény
Levél	2016.05.21	2 levél	civil szervezetek	feladóvevény

Terepbejárásra gazdálkodói igény hiányában nem került sor.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Ld. 3.4.1. és 3.4.3. táblázatokban.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Hatóságok, államigazgatási szervek			
Veszprémi Járási Hivatal Járási Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala	Módosítási javaslatot nem tett.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
KH Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály	Felhívja a figyelmet arra, hogy az állattartás folytatása során a nitrátérzékeny területekre vonatkozó „Helyes mezőgazdasági gyakorlat” előírásait be kell tartani.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	Az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a körzeti erdőtervek készítésének 2020. december 31-ig szóló ütemtervét, a Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet esetében ez a dátum 2015. A Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet erdőtervének készítése „A földművelésügyi miniszter 45/2015. (VII. 28.) FM rendelete a 2015. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről” lezárult. A Körzetterv Wisnyowszky Károly igazgató úr engedélyével (NÉBIH Erdészeti Igazgatóság) az Országos Erdőállomány Adattáron átvezetésre került. E terv alapján az erdőterv határozatok kiadása megkezdődhet. Az új körzeti erdőterv hatálybalépésének ideje 2016. január 1.	Elfogadva.	A szöveget teljes egészében átemeltük a fenntartási tervbe.
	A 3.1. pontban javasolják a „folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódokat” kifejezés használatát a „szállaló üzemmódokat” helyett.	Elfogadva.	Javításra került.
	A 3.1. pontban nem értenek egyet „a fahasználat (EÜ termelés is) teljes mellőzése” megfogalmazással, javasolják a „a fahasználat minimalizálása, egyes részterületeken elhagyása szükséges” megfogalmazást.	Kiegészítéssel elfogadva.	A szöveg az alábbira módosult: „A sekély talajú meredek lejtőkön kialakult sziklai erdők és molyhos tölgyesek elsődlegesen védelmi rendeltetésűek, a fahasználat kizárólag a védelmi rendeltetésnek történő megfelelés érdekében, annak elősegítése céljából történhet. A fahasználat minimalizálása, egyes területeken pedig teljes elhagyása szükséges.”

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	A 3.1. pontban az „Állományaik vágáskor nélküli talajvédelmi rendeltetésű erdőként kezelendők.” mondat alábbira való módosítását javasolják: „Állományaikat vágáskor nélküli, faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódú erdőként javasolt kezelni.”	Elfogadva.	A szöveg módosítása megtörtént.
	A további célkitűzések kapcsán megjegyzik, hogy a gyepes élőhelytípusok bizonyos részei erdőtervi területen találhatóak, így a legeltetésre vonatkozó javaslatok jogszabályba ütköznek. Ezért az említett részterületeken a legeltetésre megfogalmazott célkitűzés mellőzését kérik.	A legeltetésre vonatkozó megjegyzéssel egyetértünk. Azonban az érintett területek természeti értékei tartósan csak a legeltetéssel tarthatók fenn, ezért annak szükségszerűségét nem kívánjuk teljes egészében törölni a fenntartási tervből.	Az alábbi szövegváltozat került a tervbe: A gyep élőhelytípusok fokozódó cserjésedésének megakadályozása cserje-irtással és – amennyiben a hatályos jogszabályok lehetővé teszik – a gyepterületek extenzív legeltetésével.
	A KE1 és KE2 kezelési egység kis foltjai erdőtervi területen találhatóak, így a legeltetésre vonatkozó javaslatok jogszabályba ütköznek. Ezért az említett részterületeken a legeltetésre tett kezelési javaslatok mellőzését kérik mind a (d), mind az (e), mind a (h) pontnál.	Részben elfogadva.	A (d) pont kiegészítésre került: A kezelési egységbe tartozó területeken a legeltetés és kaszálás, illetve az ezeket megelőző, kiegészítő cserjeirtás a megfelelő használati mód. Az erdőtervi területen található gyep az azonban mindaddig cserjeirtással és kaszálással tarthatók fel, amíg a hatályos jogszabályok az erdei legeltetés tilalmát tartalmazzák. Az (e) pont esetében maradt az eredeti verzió. A (h) pontban beszűrésre került: Az erdőtervi területen található gyep hasznosításának is az extenzív legeltetés lenne a legmegfelelőbb módja, ezt azonban a hatályos jogszabályok nem teszik lehetővé.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	A KE1 és KE2 kezelési egység égetésre tett önkéntesen vállalható előírás-javaslati miatt kérik a 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) Védelem a tűz ellen alfejezet megfelelő paragrafusainak feltüntetését a kötelezően betartandó előírásoknál.	Elfogadva.	Kiegészítés megtörtént.
	A KE4 kezelési egység (d) pontja és E10-es intézkedése esetében nem értenek egyet a teljes korlátozás bevezetésével, helyette javasolják „a fahasználat minimalizálása, egyes részterületeken elhagyása” megfogalmazás alkalmazását. A tervezése során a Natura 2000 elővizsgálati dokumentációba az alábbiak kerültek: Egészségügyi termelés csak az 5 m ³ /ha molyhos tölgy holtfa visszahagyása mellett végezhető; Fekvő és álló holtfa 5 m ³ / ha mértékig visszahagyandó; A talajfelszín mindennemű károsítása tilos; A terület 5%-os mértékig hagyásfacsoport kijelölése szükséges.	Fenntartva. A Natura 2000 fenntartási terv a kezelési egységekre vonatkozóan a gazdálkodó önkéntes vállalásaira tesz javaslatot, míg a körzeti erdőtervben foglalt korlátozások kötelező érvényűek. A fenntartási tervbe azok a természetvédelmi szakmai ajánlások kerülnek, melyek elsősorban a terület természetességi állapotának fenntartását vagy javítását, az ott található természeti értékek megmaradását célozzák, míg a körzeti erdőterv elsősorban a gazdálkodás lehetőségeit határozza meg.	Nincs módosítás.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	A KE4 kezelési egység önkéntesen vállalható előírásjavaslatai közül az E04-et törölni javasolják (a kötelezően betartandó előírások között nevesített törvényben ez szerepel).	Elfogadva.	Az intézkedés törlésre került.
	A KE4 kezelési egység E21-es intézkedésénél javasolják az 5-10 m ³ /ha holtfa megadását.	A mondat a kötött intézkedésjavaslati rendszerből került átemelésre, ezért nem módosítható.	Nem szükséges.
	A KE4 és KE5 kezelési egységek E38 intézkedése kapcsán javasolják, hogy a tervezett szöveg módosításra kerüljön, még pedig olyan formában, 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 4. § (7) - (9) bekezdésében megfogalmazottakat vegye figyelembe. Javasolják továbbá, hogy a megfogalmazás tartalmazza a mikroélőhelyeket tartalmazó hagyásfacsoportok összevonhatóságát több érintett erdőrészlet esetén akár külön részletben is.	A mondat a kötött intézkedésjavaslati rendszerből került átemelésre, ezért nem módosítható.	Nem szükséges.
	A KE4 kezelési egység E94 intézkedése kapcsán javasolják, hogy a tervezett szöveg módosításra kerüljön, még pedig olyan formában, hogy a 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 4. § (10) bekezdésében megfogalmazottakat vegye figyelembe.	A mondat a kötött intézkedésjavaslati rendszerből került átemelésre, ezért nem módosítható.	Nem szükséges.
	A KE4 kezelési egység (h) pontjánál nem ért egyet a „teljes érintetlenség” bevezetésével, helyette javasolják „a fahasználat minimalizálása, egyes részterületeken elhagyása” megfogalmazás alkalmazását.	Kiegészítéssel elfogadva.	Módosított szöveg: Az érintett erdők elsődlegesen védelmi rendeltetésűek, a fahasználat kizárólag a védelmi rendeltetésnek történő megfelelés érdekében, annak elősegítése céljából történhet. A fahasználat minimalizálása, egyes területeken pedig teljes elhagyása szükséges.
	A KE4 kezelési egységnél a „Több közösségi jelentőségű, odvas, holt fa jelenlétét igénylő rovar és emlősfaj jelenléte indokolja az egészségügyi termelések mellőzését” mondat kapcsán javasolják, hogy a tervezett szöveg módosításra kerüljön, 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 4. § (10) bekezdésében megfogalmazottakat vegye figyelembe.	Fenntartva.	Nincs módosítás.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	A KE5 kezelési egység (d) pontjában „folytonos erdőborítást biztosító erdőművelés javasolt” helyett „folyamatos erdőborítást biztosító üzem módok javasoltak” megfogalmazás kerüljön.	Elfogadva.	A kérés szerinti módosítás megtörtént.
	A KE5 kezelési egység (e) pontjában szereplő E33 intézkedés kapcsán: A 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 1. számú mellékletének 5.2.4. pontja rögzítette a Balatonfüredi erdő- tervezési körzet esetén milyen esetekben alkalmazható tarvágás. Kérik ennek figyelembe vételét.	A rendeletben megfogalmazott előírások és a jelen tervben szereplő javaslat nincs ellentmondásban egymással.	Nem szükséges.
	Az „üzemtervezett” kifejezés helyett kérik az „erdőtervezett”, „erdőtervi”, „Országos Erdőállomány adattárban szereplő”, „Adattári”, „körzettervben szereplő” kifejezések használatát.	Elfogadva.	A kért módosítások megtörténtek.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Földhivatala	Megállapítja, hogy a fenntartási terv nem tartalmaz olyan – a termőföldet érintő – változásokat, melyek során előzetesen fölvédelmi eljárást kell lefolytatni.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Veszprém Megyei Kirendeltség	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Ütügyi Osztály	Megállapítja, hogy a terv a közlekedési területekre vonatkozó intézkedéseket nem tartalmaz. Javasolja a tervezési területen található utak megnevezésének (országos közút, helyi közút stb.) ingatlannyilvántartási felülvizsgálatát.	A felvetés nem tartozik a terv kompetenciájába.	Nem szükséges.
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Veszprémi Bányakapitányság	Megállapítja, hogy a 3.2.1.1. pont bányákra vonatkozó előírása nem releváns.	Elfogadva.	A kérdéses mondat az alábbira módosult: „A tervezési területen bányatelek létesítése nem kívánatos.”
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Közép-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség	Kifogást nem emel, a tervezetben foglaltakkal egyetért.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Gazdálkodók			
Bakonyerdő Zrt. Balatonfüredi Erdészete	Nem érkezett észrevétel.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Magángazdálkodók	Nem érkezett módosító javaslat.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
<i>További célcsoportok</i>			
Lakosság	Nem érkezett észrevétel.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Civil szervezetek	Nem érkezett észrevétel.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Más irányból nem érkezett érdemi észrevétel.			

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUBF20014 Pécselyi medence kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUBF20014 Pécselyi medence Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, a földművelésügyi miniszter megbízásából, jóváhagyta:

Dr. Rácz András
környezetügyért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2018. április 24.